

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

2022/2060(INI)

6.3.2023

MNENJE

Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

za Odbor za ekonomske in monetarne zadeve

o politiki konkurence – letno poročilo za leto 2022
(2022/2060(INI))

Pripravljalavka mnenja: Dita Charanzová

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov poziva Odbor za ekonomske in monetarne zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. opozarja, da je poštena konkurenca ključna za pravilno delujoč enotni trg in gospodarstvo ter ustvarja spodbude za raznolikost izdelkov, večjo kakovost, nižje cene, višjo vrednost, odpornost in standarde, inovacije, raziskave in boljše storitve za potrošnike; poudarja, da blaginja potrošnikov je in mora ostati bistveni vidik politike konkurence; poleg tega poudarja, da je trdna in zanesljiva politika konkurence bistven del enotnega trga, kot je določeno v temeljnih pogodbah, in nujna za razvoj poštenih in enakih konkurenčnih pogojev za vse tržne udeležence, zlasti mala in srednja podjetja, kar omogoča in spodbuja trajnostno rast, delovna mesta in konkurenčnost; poziva Komisijo, naj uvede spremembe, ki bodo ustvarile ugodnejše okolje za vse, tudi zagonska podjetja in podjetnike, hkrati pa znova poudarja, da bi lahko imela mala in srednja podjetja koristi od strožje uporabe pravil EU o konkurenci; se strinja s priporočilom Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)¹, da morata dejavno uveljavljanje pravil konkurence na evropskem trgu ter odprtost za mednarodno trgovino in naložbe ostati prednostni nalogi politike;
2. ugotavlja, da so države članice po odpravi omejitev državne pomoči zaradi pandemije covida-19 in zdaj ruske vojaške agresije proti Ukrajini istim sektorjem zagotovile različne zneske podpore; poudarja, da je to privedlo do neenakih konkurenčnih pogojev za iste panoge na enotnem trgu; poziva Komisijo, naj poišče načine za odpravo te težave; ugotavlja zlasti velike razlike glede višine subvencij za energijo, ki jih države članice izplačujejo kot odziv na naraščajoče cene energije; poudarja pomen usklajenega odziva, ki preprečuje izkrivljanje notranjega energetskega trga EU; poziva Komisijo, naj izboljša preglednost postopka ocenjevanja državne pomoči, in poudarja, da je treba naknadno spremljati učinkovito izvajanje prejete državne pomoči;
3. ponovno poziva Komisijo, naj obravnava protikonkurenčni učinek teritorialno omejene dobave, da bi trg polno deloval in potencialno koristil potrošnikom; znova opozarja, da imajo te omejitve različne oblike, na primer zavrnitev dobave določenih proizvodov ali storitev, grožnja s prekinitvijo dobave določenemu distributerju, omejevanje količin v prodaji, nepojasnjene razlike v ponudbi izdelkov in cenah med državami članicami ali omejeno število jezikov na embalaži;
4. poudarja, da bi morali okviri državne pomoči za odziv na krizo zaradi covida-19 in rusko vojaško agresijo proti Ukrajini ostati začasni; meni, da bi bilo treba izzive, ki jih prinašajo te krize, ustrezno upoštevati v širšem razmisleku o industrijski politiki in pri posodobitvi industrijske strategije EU, ki lahko ob upoštevanju naše odvisnosti na ključnih strateških področjih pomaga razporediti vire v nekatere ključne sektorje na način, ki ne izkrivlja konkurence med podjetji in lahko tudi dolgoročno prispeva k ustvarjanju temeljev za odporno, konkurenčno in trajnostno gospodarstvo; meni, da pravila konkurence ne bi smela ovirati trajnostnih ciljev, ampak prispevati k njim;

¹ OECD (2021), Enhancing regional convergence in the European Union (Krepitev regionalne konvergence v Evropski uniji), delovni dokumenti oddelka OECD za gospodarstvo št. 1696, OECD Publishing, Pariz, <https://dx.doi.org/10.1787/253dd6ee-en>.

5. meni, da je bistveno zagotoviti dosledno uporabo pravil EU o konkurenci na celotnem enotnem trgu; poudarja, da bi bilo treba zakonodajo EU uporabljati enako v vseh državah članicah, pri izvajanju zakonodaje EU o konkurenci pa upoštevati tudi to, ali so na voljo ustrezna nacionalna sredstva, ki jih je mogoče pravočasno uporabiti; poziva Komisijo, naj s standardizacijo prepreči ustvarjanje monopolov;
6. meni, da bo konkurenca verjetno pripomogla k okrevanju po krizi in izboljšanju odpornosti enotnega trga, namesto da bi ga ovirala, in poudarja, da je nedavna študija² zavrnila trditev, da bi rahljanje politike konkurence EU spodbudilo oživitve gospodarstva; obžaluje, da je bila glede na analizo iz časa pred krizo³ državna pomoč v EU neučinkovita pri spodbujanju gospodarske rasti in naložb; poziva Komisijo, naj na podlagi merljivih kazalnikov oceni prispevek državne pomoči v EU h gospodarski rasti in rasti produktivnosti ter sistematično pregleđa njene rezultate in učinek;
7. opozarja, da bi se morali učiti iz prejšnjih kriz, če želimo doseči resnične merljive rezultate in učinek, okrevanje in enake konkurenčne pogoje; opozarja na izkušnje iz finančne krize, da so ukrepi, ki temeljijo na takojšnjih potrebah, slabo nadomestilo za politično posredovanje, ki temelji na zanesljivi ekonomski analizi; obžaluje, da v skladu s pojasnilom Komisije številnim predlogom zaradi nujnosti ni bila priložena ocena učinka; poziva Komisijo, naj se ne sklicuje na nujnost kot na izgovor za nepripravo ocene učinka zakonodajnih predlogov; poziva jo, naj za vsak predlog pripravi poglobljeno analizo učinkov na konkurenco, produktivnost in učinkovite naložbe;
8. pozdravlja nedavno sprejetje akta o digitalnih trgih⁴ in akta o digitalnih storitvah⁵ kot ključnih korakov k usklajenemu, pravičnemu in konkurenčnemu enotnemu digitalnemu trgu; ugotavlja, da si Komisija močno prizadeva, da bi se akt o digitalnih trgih in akt o digitalnih storitvah v celoti izvrševala, zato je za to nalogo predvidela dodatne uslužbenke in sredstva; poziva jo, naj poveča sredstva za učinkovito in dosledno izvajanje in izvrševanje teh uredb; poleg tega poziva države članice, naj za to nalogo na Komisijo napotijo dodatno osebje in nacionalne strokovnjake; poziva Komisijo, naj Parlament redno obvešča o napredku, doseženem pri izvajanju omenjenih aktov; pozdravlja njeno pobudo za organizacijo delavnic o različnih temah, povezanih z izvajanjem akta o digitalnih trgih;
9. poziva Komisijo, naj oceni obseg izvajanja direktive o nepoštenih poslovnih praksah⁶ v državah članicah in poroča o rezultatih njene uporabe;
10. pozdravlja revizijo uredbe o vertikalnih skupinskih izjemah⁷; spodbuja Komisijo, naj še

² Massey, Patrick in McDowell, Moore, EU Competition Law: An Unaffordable Luxury in Times of Crisis? (Zakonodaja EU o konkurenci: pretirano razkošje v času krize?), *World Competition* 44, št. 4, 2021, str. 405–432.

³ Tunali, Çiğdem Börke in Fidrmuc, Jan, State Aid Policy in the European Union (Politika državne pomoči v Evropski uniji), *Journal of Common Market Studies*, 53.5, 2015, str. 1143–1162, spletna izdaja.

⁴ Uredba (EU) 2022/1925 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. septembra 2022 o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju ter spremembi direktiv (EU) 2019/1937 in (EU) 2020/1828 (akt o digitalnih trgih) (UL L 265, 12.10.2022, str. 1).

⁵ Uredba (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (akt o digitalnih storitvah) (UL L 277, 27.10.2022, str. 1).

⁶ Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu (direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL L 149, 11.6.2005, str. 22).

naprej skrbi, da se sporazumi o selektivni distribuciji in druga tehnična vprašanja, kot so številke nacionalnih modelov in serijske številke, ne zlorablajo za omejevanje prostega pretoka blaga prek nacionalnih meja in za preprečevanje, da bi potrošniki primerjali blago, ki je na voljo v drugih državah članicah;

11. meni, da je treba ohraniti in zaščititi nevtralnost omrežja ter da jo mora politika konkurence podpirati;
12. ponovno poziva Komisijo, naj še naprej dejavno spremlja in odpravlja neupravičeno geografsko blokiranje in druge omejitve pri čezmejni spletni prodaji ter sprejme pristop, ki bo naklonjen potrošnikom, da se jim omogoči dostop do večje izbire izdelkov in storitev po vsej EU;
13. pozdravlja predlog Komisije za akt o podatkih (COM (2022)0068), katerega cilj je odpraviti tržna neravnovesja, ki izhajajo iz koncentracije podatkov, ter ustvariti poštene in konkurenčne tržne pogoje za notranji trg storitev v oblaku in na robu ter s tem povezanih storitev;
14. poziva Komisijo, naj v zvezi z nedavno Uredbo (EU) 2022/612 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v EU⁸ oceni, ali sporni koncept „politike poštene uporabe“, ki ga uporabljajo telekomunikacijska podjetja, spoštuje pravico potrošnikov, da ne plačujejo pribitkov za uporabo mobilnega telefona med potovanji znotraj EU in da prejmejo ustrezne predhodne informacije, da se lahko odločajo glede na svoje potrebe;
15. ugotavlja, da je lahko konkurenca po svoji naravi lokalna/regionalna, na ravni EU in Evropskega gospodarskega prostora ter svetovna; v zvezi s slednjo spodbuja Komisijo, naj uporabi vsa orodja iz trgovinskih sporazumov Unije in carinskega zakonika Unije za boj proti nepoštenim trgovinskim praksam, tudi okoljskemu in socialnemu dampingu, in nepošteni konkurenci podjetij iz tretjih držav, ki bi lahko vplivale na enotni trg, da bi ohranili enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu in privabili več naložb;
16. poziva Komisijo, naj še naprej pomaga državam članicam in jih podpira pri prenosu direktive o Evropski mreži za konkurenco plus⁹ v nacionalno zakonodajo, da bodo nacionalni organi, pristojni za konkurenco, sodelovali pri izvrševanju pravil EU o konkurenci;
17. meni, da bi vzajemen dostop do izvoznih trgov EU namesto protekcionističnih ukrepov spodbudil okrevanje in trajnostno rast na enotnem trgu;
18. ugotavlja, da se potrošniki soočajo z naraščajočimi cenami energije na splošno, medtem ko se je število proizvajalcev energije na nekaterih trgih zmanjšalo; poziva Komisijo, naj ukrepa, da bodo imeli potrošniki primerno izbiro ponudnikov in se bodo lahko odločali informirano; poziva jo, naj sodeluje z državami članicami, da bi spodbudila razpoložljivost energije iz obnovljivih virov, tudi s programi energetske skupnosti;

⁷ Uredba Komisije (EU) 2022/2010 z dne 10. maja 2022 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj (UL L 134, 11.5.2022, str. 4).

⁸ UL L 115, 13.4.2022, str.

⁹ Direktiva (EU) 2019/1 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o krepitvi vloge organov držav članic, pristojnih za konkurenco, da bodo učinkoviteje uveljavljali pravila konkurence, in o zagotavljanju pravičnega delovanja notranjega trga (UL L 11, 14.1.2019, str. 3).

19. poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo države članice pravilno uporabljale začasni krizni okvir za državno pomoč gospodarstvu zaradi ruske agresije proti Ukrajini, da bo podpora za stroške energije dosegla tiste, ki jo potrebujejo, kot sta maloprodajni in veleprodajni sektor, in ki jih je kriza prizadela, vendar se običajno ne štejejo za energetske intenzivne; poziva jo tudi, naj pozorno spremlja skladnost z začasnim kriznim okvirom;
20. ugotavlja, da bo uvajanje električnih vozil privedlo do večje porabe električne energije v prihodnosti in novih načinov, s katerimi bodo potrošniki poganjali svoja vozila; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo interoperabilnost, konkurenco in preglednost cen med ponudniki energije za polnilne postaje za električna vozila; ugotavlja, da lahko pomanjkanje konkurence privede do tega, da potrošniki plačujejo višje cene, kot so potrebne za polnjenje vozil; poziva Komisijo, naj izvede oceno stroškov in koristi javne porabe EU in držav članic za gradnjo infrastrukture polnilnih postaj;
21. je seznanjen s tveganji protikonkurenčnega ravnanja pri uvajanju umetne inteligence, ki bi lahko neugodno vplivalo na trg; poudarja, da mora Komisija imeti tehnične in človeške vire za raziskovanje in preiskovanje morebitnega vpliva umetne inteligence na konkurenco; hkrati ugotavlja, da rešitve umetne inteligence koristijo potrošnikom, če dosežejo svoj potencial za spodbujanje konkurence; poziva Komisijo, naj preuči ta tveganja, verjetnost, da se bodo uresničila, in način, kako jih je mogoče odpraviti, ter vse ustrezne sklepe vključi v analize Unije ter, če je nujno potrebno, v pravila o konkurenci;
22. poudarja, da je pomembno potrošnikom in uporabnikom dati večji nadzor nad uporabo njihovih podatkov, poziva k visoki ravni varstva osebnih podatkov in opozarja, da ima lahko pomanjkljivo izvrševanje splošne uredbe o varstvu podatkov¹⁰ znatne protikonkurenčne učinke;
23. meni, da bi bilo treba oceniti, ali so pravila o nadzoru nad združitvami primerna za tako imenovane ubijalske prevzeme in ali zagotavljajo pošteno konkurenco v spletu in drugod;
24. opozarja, da so storitve največja gospodarska dejavnost v Evropski uniji v smislu bruto dodane vrednosti in še vedno niso dosegle svojega konkurenčnega potenciala, enotni trg za storitve pa močno zaostaja za enotnim trgovim za blago; meni, da bi bilo treba pospešeno odpraviti preostale ovire in v celoti vzpostaviti enotni trg za storitve, tudi z izvrševanjem pravil o konkurenci; poziva Komisijo in države članice, naj hitro odpravijo nepotrebne omejitve in neupravičene ovire v storitvenem sektorju, saj učinkovita ureditev koristi tako potrošnikom kot strokovnjakom in pozitivno vpliva na produktivnost in konkurenčnost gospodarstva EU; opozarja, da so empirične analize pokazale, da omejitve v storitvenem sektorju vplivajo na trgovino, in poudarja, da razdrobljen trg storitev ovira rast produktivnosti v storitvenem sektorju;
25. poudarja, da bi morala za storitve splošnega gospodarskega pomena veljati posebna pravila, ki varujejo dostop državljanov do osnovnih javnih storitev, za katere bi bil

¹⁰ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

določen tudi jasen prag; opozarja, da je potrebna bolj usmerjena in ustrezno utemeljena državna pomoč, zlasti za storitve splošnega gospodarskega pomena, vključno z energijo, transportom, telekomunikacijami, zdravstvom in socialnimi stanovanji; poziva Komisijo, naj hitro ukrepa na podlagi nedavnega delovnega dokumenta svojih služb z naslovom „Ocena pravil o državnih subvencijah za zdravstvene in socialne storitve splošnega gospodarskega pomena ter uredbe de minimis o storitvah splošnega gospodarskega pomena“ (SWD(2022)0388), ki vsebuje tudi predlog za revizijo teh storitev;

26. z zadovoljstvom ugotavlja, da je bil dosežen dogovor o uredbi o tujih subvencijah, ki izkrivljajo notranji trg; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo za izvajanje tega novega instrumenta EU v celoti, da bi zagotovile enake konkurenčne pogoje¹¹ za vsa podjetja, ki delujejo na enotnem trgu, da bi lahko temeljito preučili subvencije, ki niso iz EU, in ustrezno odpravili izkrivljanja; ugotavlja, da manjkajo pregledna merila o tem, kako bo Komisija ocenila izkrivljanje notranjega trga in nato uvedla popravne ukrepe; poziva Komisijo, naj ta merila objavi;
27. poziva Komisijo, naj še poveča vlogo mreže evropskih potrošniških centrov (ECC-Net);
28. poudarja vlogo politike konkurence tudi pri krepitvi regionalne konvergence v EU; meni, da bi morale biti politike EU ustrezneje usmerjene v izboljšanje regionalne proizvodne specializacije, hkrati pa bi morale preprečevati negativne učinke, kot je podpora neučinkovitim podjetjem; poudarja, da industrijska politika ne bi smela biti v nasprotju s politiko konkurence; se strinja z OECD¹², da bi morala biti podpora novim dejavnostim časovno omejena, da ne bi več podpirali neučinkovitih dejavnosti iskanja rent; poziva Komisijo, naj izvede naknadno oceno zakonodaje EU in odločitev o izvrševanju, pri čemer naj se osredotoči na rezultate in učinek, vključno z učinkovitostjo glob in sankcij, naloženih za protikonkurenčno ravnanje na notranjem trgu.

¹¹ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tujih subvencijah, ki izkrivljajo notranji trg (COM(2021)0223).

¹² OECD (2021), Enhancing regional convergence in the European Union (Krepitev regionalne konvergence v Evropski uniji), delovni dokumenti oddelka OECD za gospodarstvo št. 1696, OECD Publishing, Pariz, <https://dx.doi.org/10.1787/253dd6ee-en>.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	2.3.2023
Izid končnega glasovanja	+: 35 -: 0 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Adam Bielan, Anna Cavazzini, Deirdre Clune, David Cormand, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Andrej Kovačev (Andrey Kovatchev), Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, René Repasi, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Róza Thun und Hohenstein, Marion Walsmann, Marco Zullo
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Clara Aguilera, Marc Angel, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Christian Doleschal, Malte Gallée, Ivars Ijabs, Katrin Langensiepen, Cvetelina Penkova (Tsvetelina Penkova), Romana Tomc, Kosma Złotowski
Namestniki (člen 209(7) Poslovnika), navzoči pri končnem glasovanju	Patrick Breyer, José Manuel Fernandes, Ljudmila Novak

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU,
ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

35	+
ECR	Adam Bielan, Beata Mazurek, Kosma Złotowski
PPE	Deirdre Clune, Christian Doleschal, José Manuel Fernandes, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrej Kovačev (Andrej Kovatchev), Ljudmila Novak, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Romana Tomc, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Svenja Hahn, Ivars Ijabs, Róza Thun und Hohenstein, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Clara Aguilera, Marc Angel, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Cvetelina Penkova (Tsvetelina Penkova), René Repasi
Verts/ALE	Patrick Breyer, Anna Cavazzini, David Cormand, Malte Gallée, Katrin Langensiepen

0	-

2	0
ECR	Eugen Jurzyca
The Left	Anne-Sophie Pelletier

Uporabljeni znaki:

+ : ki glasujejo za

- : proti

0 : vzdržani